

Stanovisko MeSES k protiepidemickým opatřením v období Velikonoc

Toto stanovisko k opatřením v období Velikonoc vzniklo na žádost Ministerstva zdravotnictví ČR. Vzhledem k omezením použití existujícího výzkumu pro predikce, a krátkému času pro vznik stanoviska, je ve větší míře založeno na expertním odhadu a zatíženo větší mírou nejistoty.

1. Omezit v týdnu bezprostředně před, nebo po velikonočních svátcích výrobu a přítomnost zaměstnanců na pracovištích formou překážky v práci by vedlo k rychlejšímu ústupu epidemie. [1]
2. I přes zvýšené krátkodobé náklady by podobné opatření pravděpodobně bylo v dlouhodobějším pohledu hospodářsky výhodné.
3. Jsme si vědomi toho, že pro různé firmy jsou náklady na přerušení výroby velmi rozdílné. Doporučujeme podpořit firmy které by k omezení provozu přistoupily kompletní kompenzací nákladů, např. i s využitím existujícího programu Antivirus.
4. Pokud nedojde k popsání omezení kontaktů na pracovištích, nedoporučujeme rozvolňovat v nejbližší době platná omezení. [expertní odhad]
5. Rozvolnění části opatření bez kompenzace zpřísněním jinde, by pravděpodobně vedlo ke zvýšení kontaktů, zejména s ohledem na blížící se velikonoční svátky. [expertní odhad]
6. Změna současného, poměrně příznivého, trendu by ohrožovala možnost brzkého návratu žáků do škol po Velikonocích, kterou doporučujeme.
7. Riziko představuje i velmi různá incidence v jednotlivých regionech, kde by vzrůst kontaktů mezi regiony s vysokou a nízkou incidencí mohl vést k šíření nákazy mezi obyvateli méně postižených oblastí. [obecný princip]

Podrobné zdůvodnění

1. Při současném trendu epidemie by týdenní počet případů první týden v dubnu mohl být v rozsahu 35-50 tisíc nových případů za týden [odhad na základě modelu MUNI SEIAR, ECDC forecasting hub, nezohledňuje očekávaný pokles testování v době svátků]

2. Byť očekáváme zrychlení poklesu, i při optimistických scénářích je při stávajícím vývoji na většině území pokles sedmidenní incidence na úroveň 100 nových případů na sto tisíc obyvatel, který je vhodný k většímu uvolnění opatření, vzdálen 2-5 týdnů.
3. Další snížení reprodukčního čísla by umožnilo ještě rychlejší pokles epidemie. Pokud by reprodukční číslo pokleslo v týdnu před nebo velikonočních svátcích o dodatečných přibližně 20 %, znamenalo by to urychlení veškerého poklesu epidemie a dalšího rozvolnění přibližně o týden, včetně pozitivních dopadů na ekonomiku, zdravotní stav populace, a necovidovou zdravotní péči.
4. Úroveň souhlasu s opatřeními ve společnosti postupně klesá, a rozdíly mezi dopady na různé oblasti života a sektory ekonomiky jsou vnímané jako nespravedlivé. Výměna omezení výroby za možnost rychlejšího otevření škol, služeb a maloobchodu by pravděpodobně byla pozitivně přijatá větší částí veřejnosti.
5. Uvědomujeme si všestranné náklady současných opatření, včetně stresu a dopadů na psychické zdraví populace. I z tohoto pohledu se však jeví výhodnější udržet více omezující opatření po kratší dobu, než přijmout úpravy, které by zvýšily riziko nutnosti jen o málo volnější omezení udržovat delší dobu.

[1] Odhad na základě agentních modelů a sociologického průzkumu, kdy fyzická přítomnost na pracovišti má významný vliv na počet rizikových kontaktů.